

عنوان مقاله:

بررسی جامعه شناختی بوروکراتیزاسیون حوزه علمیه قم با رویکرد وبری (۱) فرآیندها، چالشها و موانع)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات اجتماعی ایران، دوره 7، شماره 1 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

سارا شریعتی مزینانی - استادیار گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

مهدی سلیمانیه - کارشناس ارشد جامعه شناسی، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

نهاد حوزه علمیه در طول حیاتش به صورت قابل توجهی در حوزه های مختلف بر جامعه ایران تاثیر گذاشته و از آن تاثیر پذیرفته است و بنابراین شایسته توجه جدی و تحلیل جامعه شناختی است. شواهد و قرائنی وجود دارد که به نظر می رسد این نهاد مهم و موثر در سه دهه اخیر، و بخصوص در حوزه علمیه قم، با تغییراتی جدی روبه رو بوده است. یکی از این تغییرات مهم روند روبه تزاید بوروکراتیزه شدن نظام آموزشحوزه است. این پژوهش بر آن بوده تا ابتدا با رویکردی جامعه شناختی به ارائه توصیفی مختصر از کلیت این تغییر بپردازد. سپس با مطالعه آخرین نظرات مکتوب نمایندگان اصلی « بوروکراسی » طیف مدافع این تغییرات، در مقایسه با گزاره های اساسی سازنده مفهوم از منظر ماکس وبر در سنت جامعه شناختی، نشان می دهد که روند کلی این تغییرات بوروکراتیزاسیون « قرابت های فراوانی با مفهوم دارد. » در مرحله بعد « پیامدها » ی اجتناب ناپذیر این فرآیند را از منظر جامعه شناختی مورد بررسی قرار داده ایم تا نشان دهیم که حجم قابل توجهی از این پیامدها بر اثر اجرای این طرح در حال حاضر در حوزه به وقوع پیوسته است. در قسمت انتهایی، نمونه ای از مقاومت های جدی در برابر ابعاد مختلف انجام این پروژه در داخل حوزه بررسی شده است. روش اصلی این پژوهش مطالعه اسنادی بوده که در جریان آن طیفی از داده های اسنادی شامل مصاحبه ها، سخنرانی ها، کتاب ها و آمارهای رسمی مورد استفاده و بررسی قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

حوزه علمیه قم، بوروکراتیزاسیون، ابعاد جامعه شناختی، ماکس وبر، طرح تحول حوزه، نظام آموزشی، پیامدهای ناخواسته

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1658680>

